

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravišтво: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Večina Narodne skupščine pripravljena podpirati Radićevo vladu

Presenetljiv razvoj vladne krize. — Demokratski klub soglasno za vstop v Radićevo koncentracij. vladu. — Odločitev zavisi od radikalov med katerimi se vrši ostra borba. — Radikalni klub se sestane danes popoldne — Ako odbije Radićevo ponudbo bo ta vrnil koncentracijski mandat in zahteval poslovno vladu, za katero ima že sedaj zagotovljeno večino.

— Beograd, 9. februarja. Danes so se razvijali dogodki proti vsemu pričakovanju političnih krogov. Dočim se je splošno sodilo, da se bo misija g. Radića popolnoma ponesrečila, ker ne bo niti celotni demokratski klub, še manj pa radikalna stranka hotela sodelovati v vladi, ki bi jo sestavil g. Radić, je g. Radić ne glede na to danes zjutraj takoj nadaljeval pogajanja s poedinimi predstavniki parlamentarnih skupin ter dosegel nepričakovane uspehe. Opoldne, ko je zaključil svoje razgovore, je imel za svojo vladu popolnoma sigurno večino. Po leg Kmečko-demokratske koalicije se je tudi demokratski klub soglasno izjavil za sodelovanje v koncentracijski vladi. Radić, a tudi muslimani in zemljoradniki so brez rezerve pristali na sodelovanje. Celo g. Korošec ni odklonil vstopa v vladu g. Radića, dasi je v silni zadregi, ker se je prejšnje večer z g. Vukičevićem. Edino g. Vukičević na katerega se je obrnil g. Radić naposled, je sodelovanje odklonil. Dasi s tem še ni rečeno, da radikalni ne bi sodelovali v njegovi vladi. V razgovorih, ki jih je imel pred tem g. Radić z Marko Trifkovićem in Nastasom Petrovičem in o katerih je točno obveščen tudi gosp. Aca Stanojević, je dobil g. Radić vtis, da so zlasti radikalni in centuristi odločno za to, da se tudi radikalna stranka a priori ne odreče sodelovanje v koncentraciji, ki bi jo sestavil gosp. Radić.

G. Radićeva kombinacija ima že sedaj tudi brez radikalov, Nemcev in klerikalcev v Narodni skupščini dela sposobno večino ter šteje 18 poslancev nad polovično večino, tako da smatrajo politični krogi njegovo misijo za uspešno in računajo, da bo lahko še tekom današnjega dne sestavil vladu, če bo krona to odobrila. G. Radić je odšel ob 12.30 na dvor, da poroča kralju o svojih dosedanjih uspehih.

Dogodki neposredno po demisiji vlade

Beograd, 9. februarja. Včeraj popoldne je pričel razplet krize. Četudi so se dogodki tekom včerajšnjega popoldneva razvijali z veliko brzino, se je vendar že včeraj jasno videlo, da je položaj zelo kompliciran ter da se bo razplet krize zelo zavlekel.

Prvi je bil pozvan na dvor predsednik Narodne skupščine g. Ninko Perić, ki je vladarju stavil predlog naj poveri mandat za sestavo koncentracijske vlade najprej g. Vukičeviću.

Takoj nato je bil pozvan g. Vukičević na dvor ter je mandat sprejel in se je pričel nemudoma pogajati s predstavniki poedinih parlamentarnih skupin.

Gg. dr. Korošec in dr. Spaho sta brez nadaljnjega pristala na sodelovanje v njegovi vladi. Ob 6. zvečer se je g. Vukičević sestel v ministrski sobi Narodne skupščine z gosp. Stepanom Radićem. Njun razgovor je trajal tri četrt ure, toda ostal je brez uspeha.

G. Radić je odklonil vsako sodelovanje z g. Vukičevićem ter mu pojasnil, da so vse intrige, usmerjene n arazko Kmečko-demokratske koalicije, brezuspešne. G. Davidović, s katerim je stopil nato v stik g. Vukičević, mu je izjavil, da mu bo odgovoril na njegovo ponudbo šele danes popoldne, ko se bo poprej posvetoval s poslanskim klubom. Ker je g. Vukičević uvidel, da njegova mislija radi odklonilnega stališča g. Radića ne bo uspela, ni niti čakal na odgovor g. Davidovića, marveč je ob 8. zvečer vrnil mandat kroni.

Politični krogi zlasti komentirajo izjave, ki jih je podal g. Radić o svojem sestanku z g. Vukičevićem. Na vse ponudbe je odločno izjavil, da odklanja sodelovanje v vsaki vladi, kateri bi načeloval g. Vukičević, ker ga ga ne smatra za dovolj sposobnega, da bi izvršil velike naloge, ki so na dnevnem redu. S tem je g. Radić presekal vse intrige, ki so jih vladinovi prizorili tudi včeraj, da bi omajali vrste Kmečko-demokratske koalicije in tako ponovno manifestiral, da je KDK trdna politična formacija, ki ne stremi za oblastjo, marveč ki hoče zgolj dobrobit naroda in države.

Radić dobil mandat

Beograd, 9. februarja. Ko je g. Vukičević vrnil mandat je bil snoči o 9.15 pozvan v dvor gosp. Stepan Radić kot

predstavnik druge najmočnejše parlamentarne skupine. Ko se je po nad enurni avdijenci vrnil z dvora, je izjavil novinarjem, ki so ga pričakovali z največjo napetostjo,

da je dobil mandat za sestavo koncentracijske vlade.

Vest je izzvala v vseh političnih krogih ogromno senzacijo, vendar se je pa splošno zelo skeptično sodilo o uspehu njegove misije.

Z dvora je odšel g. Radić v Narodno skupščino, kjer je obvestil svoje prijatelje o svoji misiji ter je po dogovoru z njimi sklenil, da bo tekom današnjega dne prišel pogajanja. Ker pa je moral predsednik JMO gosp. dr. Spaho sinoči nujno odpotovati v Sarajevo, ga je g. Radić ob 11. ponoči posetil v hotelu ter stopil z njim takoj v stike. Sestanek je trajal pol ure. G. dr. Spaho je po sestanku izjavil novinarjem, da je v načelu pristal na ponudbo g. Radića, ker je muslimanski klub za koncentracijo in zlasti tudi za to, ker g. Radić ne dela vprašanja iz tega, kdo bo na čelu vlade. S tem so bili snoči dogodki zaključeni.

G. Radić je danes zjutraj ob 9. stopil najprej v stike z vodstvom KDK ter imel daljši razgovor z g. Pribečevićem, s katerim se je dogovoril o nadaljnjih korakih. Ta sestanek je bil zgolj informativnega značaja, ker je bilo itak naprej jasno, da med g. Radićem in g. Pribečevićem ne gre za nikakva pogajanja, marveč zgolj za posvetovanja.

Radić spretno izzigral Vukičevića

Nato je g. Radić stopil najprej v stike z radikali kot najmočnejšo parlamentarno stranko. V političnih krogih pa je vzbudilo mnogo komentarjev dejstvo, da se g. Radić ni obrnil najprej na gosp. Vukičevića kot predsednika radikalnega kluba, marveč je posetil najprvo g. Marka Trifkovića v njegovem stanovanju. Tam se je mudil tudi g. Aca Stanojević tako, da so se razgovori vršili istočasno z obema. Sestanek je trajal nad pol ure. Novinarji so z napetostjo pričakovali rezultat teh razgovorov, vendar pa jim g. Radić ni hotel dati podrobnejših izjav, češ da jim bo popoldne, ko bo zaključil svoja pogajanja povedal vse. Pristavil je le: Set sem najprej h gosp. Trifkoviću, ker smatram njega za fakičnega voditelja in predstavnika radikalne stranke, če tudi ni parlamentarnec. Edino on in g. Aca Stanojević sta

po mojem mnenju upravičena, da vodita pogajanja v imenu radikalne stranke. Kaj smo govorili, boste pa še izvedeli.

Od g. Marka Trifkovića se je g. Radić vrnil v Narodno skupščino, kjer se je v predsedstvu demokratskega kluba sestel z g. Davidovićem.

G. Davidović mu je takoj izjavil, da lahko računa na demokratsko stranko. Ker je bil zbran ves demokratski klub, ga je g. Davidović takoj konsultiral in se je ves demokratski klub brez izjeme soglasno izjavil za sodelovanje v vladi g. Radića.

V političnih krogih je ta vest izzvala pravo senzacijo, ker so vukičevićevci vsa do zadnjega štrli vesti, da bodo pristali demokratskih ministrov odločili vsako sodelovanje v Radićevi vladi in razcepili demokratski klub, če bi večina na to pristala. S tem, da se je celotni demokratski klub izjavil za sodelovanje, je bila situacija prav za prav že rešena.

Celo dr. Korošec za koncentracijo

Nato se je ob 10. g. Radić ponovno sestel z g. Pribečevićem in ostalimi prijatelji iz KDK in jih obvestil o poteku svojih dotedanjih razgovorov. Nato je g. Radić posetil v Jugoslavanskem klubu še g. dr. Korošca. Ta sestanek je trajal pol ure. Dr. Korošec je izjavil, da je v načelu tudi on za koncentracijo, vendar pa je bil mnenja, da je SLS tako tesno vezana z radikali, da bi bilo potrebno, da se g. Radić najprej spozna z njimi. Izjavil pa je, da bo z vsemi silami delal na to, da bodo podpirali koncentracijo g. Radića tudi radikali.

Zemljoradniki in Nastas Petrović za Radića

Takoj nato se je g. Radić sestel v predsedstvu kluba KDK z Nastasom Petrovičem, ki je z veseljem pozdravil misijo g. Radića ter izjavil, da smatra za izredno posrečeno gesto vladarja, da je poveril mandat g. Radiću. To je prvič, da sestavlja vladu hrvatski poslanec, in je obenem dokaz, da ni baš neobhodno potrebno, da sestavljajo vladu samo Srbi. V ostalem pa je izjavil, da bo akcijo g. Radića brez nadaljnega podpirl in izrazil prepričanje, da se mu bo pridružil tudi vse, kar v radikalni stranki pošeno misli.

G. Radić je nato posetil vodja zemljoradnikov g. Joco Jovanovića, ki je takoj izjavil, da bo njegov klub podpiral vladu g. Radića, ker smatra to za edino možno kombinacijo, ki je sposobna, da uvede v državi red in zakonitost.

Tudi muslimani za Radićevo vladu

Po sestanku z g. Jovanovičem je odšel g. Radić še v muslimanski klub, da se definitivno dogovori z g. dr. Hrasnico kot zastopnikom g. dr. Spaha. Kakor včeraj dr. Spaho, je tudi dr. Hrasnica brez rezerve pristal na sodelovanje v vladi g. Radića bodisi kot samostojna skupina, bodisi v okvirju demokratske zajednice.

Razočaranje g. Vukičevića

Med tem je g. Pavle Radić dogovoril sestanek z g. Vukičevićem, na kar je prišel g. Vukičević ob 11.15 v ministrsko sobo Narodne skupščine, kjer se je nato vršil kratek sestanek z g. Radićem.

G. Vukičević je seveda odklonil sodelovanje v vladi, ki bi jo sestavil gosp. Radić. Izjavil mu je, da je radikalna stranka sicer slej ko prej za koncentracijo, da pa ne more sodelovati v nobeni kombinaciji, koje vodstvo bi ne bilo v

rokah radikalne stranke kot najmočnejše parlamentarne skupine. Zameril pa je gosp. Radiću tudi to, da je najprej konfiriral z Marko Trifkovićem in drugimi radikalskimi prvaki ter se šele nato obrnil nanj, dasi mu je znano, da je on predsednik radikalnega kluba. G. Radić je ta očitek zavrnil z ugotovitvijo, da g. Vukičevića zlasti sedaj, ko ni več ministrski predsednik, ne smatra več za predstavnika radikalne stranke, ker mu je znano, da je radikalni klub v pretežni večini proti njegovi politiki. V ostalem pa je dobil včeraj vtis, da so bili razgovori g. Vukičevića bolj formalnega značaja in da je g. Vukičević hotel predvsem podčrtati svoje grožnje z volitvami. Sestanek je končal brez rezultata.

Radić v avdijenci

S tem so bila pogajanja g. Radića s predstavniki parlamentarnih skupin zaključena. G. Radić je nato sklical sejo izvršnega odbora Demokratske unije, ki ji je prisostvoval tudi g. Nastas Petrović. Na tej seji je g. Radić podrobno poročal o uspehu svojih pogajanj, na kar je ob 12.45 odšel na dvor, da poroča kralju o uspehu svoje misije.

Po avdijenci

Beograd, 9. februarja. Radić je ostal v dvoru vse do 14. ure. Ko se je vrnil z dvora, je sprejel novinarje ter jim podal obširno izjavo o poteku dopoldanskih razgovorov. V avdijenci je poročal kralju o uspehu svoje misije ter naglasil, da hoče počakati še na odgovor radikalnega kluba, ki bo na svoji popoldanski seji definitivno zavzel svoje stališče. Predlagal pa je, da mu kralj poveri mandat za sestavo delovne vlade, če bi radikali odklonili vstop v koncentracijsko vladu. Delovna vladu ima že po dosedanjih pogajanjih zagotovljeno večino najmanj 180 poslancev, tako da lahko nadaljuje d'lo v Narodni skupščini in ni nobenega razloga, da bi se Narodna skupščina razpustila in razpisale nove volitve.

Konsternacija med radikali

V političnih krogih se z največjo napetostjo pričakuje, kako stališče bo končno zavzel radikalni posanski klub, ki je sklical svojo sejo za popoldne ob 3. V vladnih radikalskih krogih vladu velika konsternacija, ker ni nikdo računal s tem, da bi mogel g. Radić sestaviti delazmožno vladu. Kakor se zahtuje, vladu v klubu velika razcepčenost, ker se zlasti pašičevci in centuristi zavzemajo za to, da radikalna stranka sodeluje v koncentraciji. Zelo zamerijo g. Vukičeviću, da je s svojim postopanjem spravil radikalno stranko v nevarnost, da bo porinjena v opozicijo. Sodi pa se, da bo radikalni klub kljub temu odklonil vstop v vladu g. Radića, na kar bo g. Radić po vsej verjetnosti vrnil mandat za sestavo koncentracijske vlade.

Gibanje ljubljanskega prebivalstva v I. 1927

Po statistiki mestnega magistrata ljubljanskega v času od 1. januarja do 31. decembra 1927 je priglasiilo svoja nova stanovanja v Ljubljani 16.545 strank oziroma družin, dočim se je odglasilo 14.909 strank oziroma družin. Od priglasičenih strank se je v letu 1927 doselilo v Ljubljano skupaj 7744 oseb, in sicer 4099 moških in 3645 žensk, izselilo se je pa iz mesta skupaj 7880 oseb, in sicer 4.348 moških in 3532 žensk. V navedenem času se je v Ljubljani preselilo 16.982 oseb, in sicer 14.400 moških in 6582 žensk. Rojenih je bilo leta 1927 v Ljubljani 369 otrok moškega in 346 otrok ženskega spola, skupaj 715 otrok-domočinov, dočim je bilo mrtvorojenih 17 otrok-domočinov, in sicer 4 moškega in 13 ženskega spola; mrtvorojenih tujih — ne ljubljanskih otrok je bilo 44, in sicer 16 moškega in 28 ženskega spola, tako da je bilo v letu 1927

v Ljubljani mrtvorojenih skupaj 61 domačih in tujih otrok. V istem času je v Ljubljani umrlo skupaj 574 domačinov, in sicer 211 moških in 272 žensk ter 91 otrok pod 15. leti, dalje je umrlo v Ljubljani 541 tujcev, kateri so umrli po večini v tukajšnjih bolnišnicah, sanatoriji, hiralnici itd., in sicer 223 moških, 168 žensk ter 145 otrok pod 14. leti. Potemtakem je v letu 1927 umrlo v Ljubljani skupaj 1115 odmačih in tujih oseb.

Iz gorenjih navedb je torej razvidno, da je leta 1927 znašal v Ljubljani prirastek na prebivalcih skupaj 8459 oseb, odhod pa 8454 oseb tako, da se je število ljubljanskih prebivalcev v letu 1927 pomnožilo za 5 oseb. V svojo domovinsko vladu je tekom leta 1927 sprejela mestna občina ljubljanska 225 priselcev oziroma družin, in sicer 114 moških, 194 žensk in 202 otroka, skupaj 510 oseb. Sprejem v domovinsko vladu je pa ljubljanska mestna občina na podlagi obstoječih določil domovinskega zakona odklonila 173 priselcem oziroma družinam, in sicer 100 moških, 142 ženskam in 164 otrokom, torej skupaj 406 osebam. Proti plačilu predpisane občinske takse in pod pogojem, da si pridobije naše državljanstvo, je mestna občina zagotovila sprejem v ljubljansko domovinsko vladu 22 priselcem-inozemcem oziroma družinam, in sicer 18 moških, 12 ženskam in 11 otrokom, skupaj 41 inozemskim osebam.

Končno je popisovalni urad mestnega magistrata izdal tekom 1. 1927 ljubljanskim občanom 1091 domovinskih listov in 18 poselskih knjižice ter domačim in tujim osebam 457 delavskih knjižice.

Z dna ljubljanskega življenja.

Včeraj okoli 15. so se pred Justično palačo zbirali stalni obiskovalci porotnih razprav. Pred palačo so se solnčili, kakor martinčki. Naenkrat so zapazili, da se je pred palačo ustavil nenavaden voz, v katerega sta bila vprežena dva iskra vranca, a na kozlu je poleg kočijaža sedel uniformirani stražnik. Postali so pozorni. Od zadaj so se odprla vrata in kmalu sta izstopili dve zelo elegantni demimondki. Srmežljivo sta stopali v spremstvu stražnika proti sodišču. Naenkrat se je začela ironična pripomba nekoga ljubljancina: —

— Lej jo tisto suho! Včeraj se je vozila v avtomobilu, a danes v policijskem vozu. Nrvstveni oddelek policijskega ravnanstva, ki ima kontrolo nad demimondkami in vlačugami, je zadnji čas priredil veliko racijo proti tajnim prostitutkam. Prijeli so včeraj zjutraj najprej lahkoživko Tončka, ki se je včasih na Dolenjskem izdajala za »grosico Marico«, a je zadnji čas pričela prav pustološko kariero. Tončka se je pojavila v Ljubljani kot najelegantnejša dama. Vsak dan in ob vsaki priliki je imela novo toaleto. Včeraj je nosila krasen Lindberghov klobuček s črnim pajčolanom, segajočim do nosu in zakrivajočim njene zapeljive oči. Aretirana je bila, ker so prišli na sled njenim rafiniranim trikoma, s katerimi je izkoriščala svoje bogate kavalirje. Tončka je imela povsod zveze. Vozila se je v Maribor, Zagreb, Beograd in celo Split, kjer je nekake vinskega trgovca J. olašala za približno 35.000 Din, kakor sama prizna. Tudi v Ljubljani je imela bogato klientelo. Ko je v spremstvu detektivov korakala na policijo, je morala seboj nesti kovčeg, poln pisem in fotografij. Na policiji je bila potem velika razstava fotografij njenih žrtvev.

Tončka je zadnji čas vporabljala trik, ki je v navadi pri vseh rafiniranih tajnih prostitutkah. Seznanila se je s kakim tovarnarjem in drugim uglednim osebnostim. Sprva je bila vsakemu zvesto udana, a kmalu je dotični kavalir prejel pismo, polno žalosti in obupa. Znanjalo mu je, da je v blagoslovljenem stanju z njim, ter zahtevala večjo odškodnino. Kavalir ji je hitro poslal večje zneske, da prepreči skandal.

Proti njej bo uvedena kazenska preiskava radi izsiljevanja in bo danes ali jutri izročena sodišču.

Za kako visoke svote je posamezno kavalirje na omenjeni izsiljevalni način olalsala, bo pač pokazala sodna preiskava.

Njena tovarišica je bila krepka in postavna Olga. Olga je bila poprej pošteno dekle in si je služila vsakdanji kruh s težkim delom. Bila je pa del časa brezposelna in udala se je na Tončkino prigovarjanje lahkomišelnemu življenju.

Tončka, ogorčena, da so ji preprečili njene nadaljnjše pustolovščine, je ovadila policiji še druge demimondke, ki bodo v kratkem aretirane. Zadnji čas se je v Ljubljani namreč zelo razpasla tajna prostitucija.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.94, Berlin 13.57—13.60 (13.585), Dunaj 8.0025—8.0325 (8.175), Curih 1093.5—1096.5 (1095), London 0—277.45, Newyork 56.8—57 (56.9), Praga 168.60—169.20 (168.80), Pariz 222.75—224.75 (223.75), Milan 0—301.4, Budimpešta 0—9.5908.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.1375, Dunaj 73.20, Berlin 124.03, Praga 15.42, Milan 27.52, Pariz 20.43, London 25.3375, Newyork 520.

MAGGI zabela za juhe in jedila

izboljša okus juham, omakam in prikuham.

Štev. steklenice	0	1	2	3	4	5	6
Originalna Din.	11—	17—	28-50	55—	110—	175—	200—
*Dopolnjena	6—	12—	20—	40—	—	—	—

* Dopolnje se iz volike MAGGI-jeve steklenice v lastno s soboj priloženo prazno MAGGI-jevo steklenico.

Pravi MAGGI-jevi izdelki imajo rumeno-rdeče omote, na katerih se nahaja ime „MAGGI“.

MAGGI kocke za govejo juho

za takojšnjo pripravo najfinejše, čiste goveje juhe.

Posamezna kocka Din. 110.

Rezervni častniki pri vmešavanju v politiko

Stališče ljubljanskega pododbora napram glavni upravi v zadevi njenega napada na Svetozarja Pribečevića.

Spor, ki je nastal med glavno upravo Udruga rezervnih častnikov in njenimi pododbori, ki so se združili v eno, ne bo ostal brez posledic. Že zadnjič smo poročali, da mnogi rezervni častniki ne odobravajo stališča, ki ga je zavzela glavna uprava napram Svetozarju Pribečeviću povodom njegovega govora na zborovanju KDK v Zagrebu. Vse kaže, da bo morala o tem incidentu razpravljati letošnja glavna skupščina udruženja, na kateri bo morala glavna uprava pojasniti, kako je mogoče v eni sapi izjavljati, da je bila vedno strogo nepolitična, na drugi strani pa nastopati javno z izjavami, ki so strogo politične značaja.

Ljubljanski pododbor je med vsemi pododbori po številu članov največji. Zato je razumljivo, da je od njegovega stališča mnogo odvisno, kako se bo končala na glavni skupščini afera s politiziranjem glavne uprave. Uprava ljubljanskega pododbora stoji žal na stališču, da spadajo take stvari v organizacijo rezervnih častnikov, ne pa pred javnost. Zato tudi ne da nobenih informacij o svojih ukrepih povodom incidenta med glavno upravo in Svetozarjem Pribečevićem. Vse informacije smo morali dobiti privatnim putem brez vednosti uprave ljubljanskega pododbora. To stališče se nam zdi tem bolj čudno, ker je nastopila glavna uprava proti S. Pribečeviću takoj spočetka javno in je objavila oba napada na vodjo SDS v beograjskih listih. S. Pribečević je ravnal popolnoma pravilno, ko je na napad odgovoril javno. Če sme nastopati javno v takih koledajevih zadevah glavna uprava, ne vidimo prav nobenega razloga, da bi ne storila tega tudi uprava ljubljanskega pododbora. Organizacija rezervnih častnikov igra v našem javnem življenju vnožno vlogo in zato mora biti tudi javnost informirana o vseh važnejših dogodkih v njenih vrstah, zlasti pa o tako važnih načelnih vprašanjih, kakor je naka na glavne uprave, da zanesemo med rezervne častnike politične razprtije ter s tem omajamo temelje te strogo nacionalne in patriotične organizacije.

Kakor smo že zadnjič omenili, je uprava ljubljanskega pododbora na svoji zadnji seji sklenila poslati glavni upravi spomenice, v kateri je izraženo stališče ljubljanskega pododbora napram postopanju glavne uprave. Iz vrst rezervnih častnikov, ki so naslovili na upravo pododbora pisemne proteste proti vmešavanju glavne uprave v

dnevno politiko, smo dobili informacije o stališču, ki ga je zavzela v tem sporu uprava ljubljanskega pododbora.

Uprava je proučila vse dokumente, tiče se afeze med Sv. Pribečevićem in glav. upravo. Nato je soglasno sprejela spomenice, v kateri pravi:

1. Naglašamo, da smatramo geslo za kralja in domovino kot vrhovno načelo našega udruženja, katero mora biti strogo patriotična in stanovska ter povsem nepolitična organizacija.

2. Ne dopuščamo nobenega dvoma o našem popolnem priznavanju pravil udruženja.

3. Geslo »En narod, ena država in ena vojska« je za nas izven vsake diskusije.

4. Povdarjamo svojo neomajno privržnost ideji absolutnega narodnega in državnega edinstva in popolne ravnopravnosti vseh Jugoslovenov.

5. Obžalujemo korak središnje uprave, s katerim je postavila naše udruženje v ospredje politične debate in naše člane v položaj, da se morajo v okoliščini udruženja izjavljati o političnih zadevah ter političnih ugotovitvah središnje uprave.

6. Zahtevamo, da središnja uprava opusti v bodoče vsak političen korak in da čisto strogo nepolitičen značaj udruženja.

7. Na osnovi člena 45. pravil predlagamo, da se o političnih aktih središnje uprave, izvršenih med 23. januarjem in 2. februarjem 1928, razpravlja na letošnjem zboru udruženja.

Ta spomenica kaže, da se naši rezervni častniki dobro zavedajo svojih dolžnosti do naroda in države ter da odločno odklanjajo vsak poizkus zanesiti razdor v organizacijo, ki je in mora ostati strogo patriotična, stanovska in povsem nepolitična. Glavna uprava bi morala v šolo k našim rezervnim častnikom, da bi se naučila, kako je treba krotiti strasti in ohraniti mirno kri, kadar se razpravlja o tako važnih zadevah. Tudi spomenice ljubljanskega pododbora je tak, da ne dopušta nobene kritike njegovega delovanja in stališča napram glavni upravi. Želeli bi samo, da prevlada treznost in zavest popolne solidarnosti med vsemi rezervnimi častniki tudi pri članih glavne uprave, ki se žal doslej niso vedno zavedali, da je načelo popolne enakopravnosti temelj, na katerem mora stoneti organizacija rezervnih častnikov.

Obtoženi Lovrenc Rozman je srednje velik, košen možakar okroglega obraza, videti je precej omejen. Brani se tudi s tem, da navaja, da so ga tudi drugi pošteno namlatili, na kar ga je predsednik zavrnil, da je to bilo že po uboju. Izpovedbe so dognale, da je bila obtoženeva mati znana kot slaboumna ženska.

Obtoženi se je tudi zagovarjal, da je dobil enkrat v pretepu udarec po glavi in zato ne sme živjeti alkohola, ki ga zmeša.

Rozman je bil že kaznovan, županstvo ga slika kot pridnega človeka, ki pijače ne sme videti. Predsednik je ugotovil iz pupilarnih spisov, da je bila mati obtožena omejena, da se je potepala, bila in beračila ter vodila s seboj mlačnega obtoženevega brata — a o obtožencu ni nikjer omenjeno, da bi bil omejen.

Porotnikom je bilo stavljeno 1 glavno, dva eventualna in tri dodatna vprašanja in sicer 1. glavno vprašanje, če je obtoženi Lovrenc Rozman zoper Antona Vovka, ne sicer v namenu usmrtiti ga, a v drugem sovražnem namenu tako ravnal, da je ta vsled izkveravljenja umrl.

1. event. vprašanje, če se prvo zanika, ki je obtoženelec storil svoje dejanje v silobranu, ki ga je pa prekoračil.

1. Dodatno vprašanje, če se potrdi glavno

vprašanje, če je Lovro Rozman storil svoj zločin v popolni pijanosti, brez zlega namena opiti se, da bi potem zakrivil zločin.

2. eventuelno če se potrdi glavno in 1. dodatno vprašanje, če je obtoženelec kriv, da se je opijal v namenu izvršiti uboj.

2. dodatno vprašanje, če se potrdi 2. event. vprašanje, če je bilo obtožencu znano iz izkušnje, da je v pijanosti podvržen silni razburjenosti.

3. dodatno vprašanje, če je Lovro Rozman storil navedeno dejanje v taki trenutni duševni zmedenosti, v kateri se ni zavedel svojega dejanja.

Porotniki 3. stavljene vprašanja niso prav razumeli in senat jim je vrnil vprašanja z novim poukom.

Ker so porotniki glavno vprašanje potrdili, dočim so dodatno glede pijanosti in duševne zmedenosti zanikali, je bil obtoženi spoznan kriv hudodelstva uboja po § 140 kaz. zak. in obsojen na 2 in pol leta težke ječe s poostrovanji.

Preiskovalni zapis od 5. decembra 1927 se mu je vračunal.

Nato se je nadaljevala tajna razprava proti Lojzetu Koscu radi hudod. posilstva in tatvine.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Podrobnosti o tragediji mladih zaljublencev. — Poskus samomora z očetno kislino. — Žalostna zgodba nezakonske matere. — Pustolovščina lažnega zdravnika.

Včeraj smo že poročali o strašni ljubavni tragediji, ki se je odigrala v nekem zagrebškem hotelu in katere žrtev sta postala elektrotehnik Jurak in njegova ljubica Mica Novakova. Po odkritju krvave tragedije je policija hotela predvsem dognati pravo identiteto Mice Novakove. V prijavnem uradu je vpisanih več sto žensk pod tem imenom. Redarstvo je ugotovilo, da je Novakova hči železničarja Stjepana Novaka, nastanjenega na Vrbiču 68. Stjepan Novak in njegova soproga sta bila takoj zaslišana. Novak je izjavil, da je bila njegova hči Mica stara šele 17 let. Spoznala je Juraka v sobi enega od podnajemnikov v hiši o božiču. Kaj se je od tedaj do žalostnega konca v hotelu, ki sobi med obema godilo, nihče ne ve. Roditelji še slutita nista, da ima hči Marija ljubavno razmerje z Jurakom. Ko se je Jurak seznanil z Marijo, je živel že ločen od svoje žene in petletnega otroka. Na predvečer tragedije je Marija rekla materi, da se najbrž ne bo zgodila vrnila in ne bo mogla odnesti večerje očetu na kolodvor. Naročila je materi, naj ona nese večerjo očetu. Marija je to povedala materi mirno in mati ni mogla slutiti, da se hči pripravlja v prostovoljno smrt. Marija ni čakala večera; že popoldne je prišel Jurak z avtom po njo in sta se odpeljala v mesto. Izstopila sta v hotelu, kjer se je odigrala nekaj ur nato strašna ljubavna tragedija.

Včeraj se je hotel zastopiti v svojem stanovanju trgovski agent Josip Štajner, rodom iz Gorice. Ob začetku svetovne vojne je njegova družina morala zbežati iz rodne domačije in se naseliti v Zagrebu. Oče je odšel na vojni, mati je pa živela z Josipom in še dvema otrokoma doma. Po vojni je oče otvoril majhno trgovino v Kustošiji. V začetku je šlo vse po sreči, toda kmalu je družino zadela nesreča; umrl ji je oče, žena ni mogla voditi sama trgovine. Zato je vse prodala in se odpravila k svoji sestri v Kairo. — Otroke je pa prepustila sorodnikom v Zagrebu. Mladi Josip je postal trgovski agent. Najzadnje je bil nastavljen pri tvrdki Lavoslava Fuchsa. — Pred osmimi dnevi je pa izgubil službo. O tem ni nikomur nič povedal in še danes ni znano, zakaj je bil odpuščen. Včeraj jutraj je Josip prišel k svoji stari materi in ji potožil, da je lačen. Dala mu je zajtrk in še 20 Din. Josip je s tem denarjem kupil 2 deci octove kisline in se zopet vrnil domov. Z nobenim ni spregovoril, temveč je odšel naravnost na stranišče in tam izpil strup. Kislina mu je obžgala usta in požiralnik. Samomorilec je v groznih bolečinah javkajoč stekel v kuhinjo in izpil lonček vrelega mleka. Na hodniku se je zgrudil nezavesten. V hiši je nastala panika. Ženske so nezveste mu samomorilcu vlivale mleko v usta in obvestili so resnično postajo, ki ga je odpeljala v bolnico. Josipovo stanje je resno, ker so poškodbe od kisline težke. Vzrok samomora je še neznan. Josip ni zapustil nobenega poslovnega pisma. Ugotovili so pa, da je živel v bedi in ga je ta gnala v smrt.

Te dni se je morala zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Mostarju še mlada bivša uradnica policijske direkcije. Marica Drinović, zaradi detomora. Marica je izpovedala pred sodnika svojo žalostno zgodbo takole: Mi-

lo Stovrič, bivši narednik in sedaj podporočnik v Pančevu me je povabil v svoje stanovanje. Istega večera sem ga res obiskala. Zahteval je, naj se mu udam, kar sem tudi storila. Narednika so kmalu na to premetili; zapustil je Mostar. Kmalu sem čutila, da sem noseča. Nekaj dni pred porodom mi je dejal pisarniški šef, da se govori, da sem noseča. Odgovorila sem mu, da to ni res. Dne 27. decembra sem prišla v pisarno in začutila hude bolečine. Odšla sem domov, zaprla sem se v stranišče in porodila. Videč plod svoje grešne ljubezni, sem iz strahu preostitela in od sramu pred svetom podzvestno odtrgala petljo na hlačah in z njo zadržala otroku vrat. Nato sem ga povila v spodnje hlače in ga vrgla v stranišče. Marica je v celoti priznala svoj čin in so ji to šteli kot osajevalno kolnost. Obsodili so jo na dve leti ječe s postom in trdim ležiščem vsakega 27. XII.

Dne 2. t. m. je bil vagon III. razreda potniškega vlaka iz Beograda v Zagreb natrpan s potniki. Gost tobačni dim se je valil po kupeju, ki je izgledal kot bosanska kavarna. V bližini kolodvora Vrhpolje je vstopil konduktor, vprašal kdo je na novo vstopil in po zdravilo potnika srednjih let: Zdravo, doktor Sadiković! Potnik so se zanimali za »doktorja«. Vsa je želela z njim govoriti. Potnica Mata Miklausič je zdravnika prosila, da bi šel z njo v Maglaj in pogledal njeno sosedo, ki leži od poroda težko bolna. Gospod je uslišal prošnjo in se nastanil v hiši Ilje Miklausiča, železničarja, v bližini Maglaja. Katica je vso zgodbo, kako je gospoda zdravnika spoznala, povedala možu; v vasi se je bliskovito raznesla vest, da je dospel »doktor« Sadiković, o katerem so pripovedovali čudne bajke. Številni bolniki so se pri njem zglasili, da bi jim dal zdravila. Sumljiv je bil samo orožniškemu naredniku Juricu. V zdravnikovi sobi je bilo vedno polno klijantov. Narednik se je peril do »zdravnika«, ki je pisal »recept« mladi gospej. Doktor je svetoval gospej, naj podari tri sveče sv. Ani, tri samostanu Tavni, naj izpiše različne čaje iste. Narednik je vprašal, ali ima listine. Ker teh »zdravnika« ni imel, ga je orožnik aretirar. Ugotovili so, da se lažni zdravnik imenuje Stevo Kotič in ne doktor Sadiković in je po poklicu trgovski pomočnik.

Stanovanjska beda v Ljubljani

Ukinitve stanovanjskega zakona s 1. majem t. l. bo povzročila stotinam najemnikov dosedanjih stanovanj v Ljubljani neobičajno preselitev iz hiše v hišo ali kam na deželo. Dognano je, da je bilo od novega leta do sedaj odpovedanih potom okrajnega sodišča v Ljubljani nad 600 stanovanj. Prizadele stranke so večinoma državni in zasebni uradniki ter uslužbenci, ki so resnično navezani samo na svoje mesečne dohodke. Hišni posestniki imajo sicer sedaj gotovo pravico zahtevati primerne najemnine. Marsikateri najemnik bi rad plačal primerno zvišano najemnino, da bi si prihranil stroške za kratkoročno preselitev v drugo neprimerno stanovanje.

Iz različnih anons ljubljanskih dnevnikov in javnih ponudb pa je razvidno, da so stanovanjske najemnine, sedaj v Ljubljani zahtevane, kratkoma pretirane. Zdi se, kakor da bi bile vse stanovanj. hiše našega

dragega mesta po vojni nanovo zgrajene na podlagi zlate valute. Glede stanovanj v res novih hišah pa je najemnina primerno ugotovljena ter upravičeno zahtevana. Kdor je v stanu takšno najemnino začasno brez pomisleka plačati, ta ima priliko za srečno preselitev. Na kak način se pa bo maja meseca v Ljubljani z ozirom na sodnijsko odločbo preselilo več sto najemnikov, je seveda drugo vprašanje.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Četrtek, 9. februarja, katoličani: Apolonija, pravoslavni: 27. januarja, Jovan Zlatoust.

Jutri: Petek: 10. februarja katoličani: Školastika, pravoslavni: 28. januarja, Jevrem.

Drama in opera zaprti.
Kino Matica: »Ob zori«.
Kino Dvor: »Tragedija v varietej«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakar-čič, Sv. Jakoba trg.

Jutri: Bahovec, Kongresni trg, Ustari, Sv. Petra c., Hočevar, Spodnja Šiška.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 801.75, Berlin 13.385, Milan 301.25, London 277.45, New York 56.90, Pariz 223.75, Praga 168.80, Curih 10.95.

—Zaročil se je konjeniški poročnik g. Hrštor Mitrovič z gđo Anči Kalinovo, nečakinjo narodnega poslanca in b. ministra g. dr. Alberta Kramera.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 9. februarja: Zaprti.

Petek, 10. februarja: Ob 15. Sodnik Zalamejski.

Dijaska predstava pri nižjih cenah. Izven. Sobota, 11. februarja: Nedeljski odhidi, premijera.

Premijera abnoma.

Nedelja, 12. februarja: Ob 15. pop. Pepelka.

Mladinska predstava. Izven. — Ob 20. zvečer Nedeljski odhidi. Izven.

Ponedeljek, 13. februarja: Sodnik Zalamejski. Red C.

OPERA.

Začetek ob pol 20.

Četrtek, 9. februarja: Zaljubljen v tri oranže.

Gostovanje v Zagrebu.

Petek, 10. februarja: Zmagovalka oceana. Red B.

Sobota, 11. februarja: Zaprti.

Nedelja, 12. februarja: Ob 15. uri pop. Grofica

Marica. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven.

Ponedeljek, 13. februarja: Zaprti.

»Zmagovalka oceana« se igra v petek zvečer v ljubljanski operi za abonente reda B. V soboto ostane opera zaprta.

Stanovanjske odpovedi v Ljubljani

Že včeraj smo približno navedli, koliko je bilo podanih sodnih odpovedi stanovanj. Oddelek za stanovanjske odpovedi pri ljubljanskem okrajnem sodišču je bil vsak dan od 1. februarja tako oblegan, da je komaj zmagoval delo. Zastopniki hišnih posestnikov, odnosno posestniki sami so od 8. jutraj do popoldne stali v vrsti kakor nekaj med vojno, ko so stali pred prodajalnami in pekarnjami ter čakali, da so izročili svojo vlogo uradniku. G. Jerše je moral preslišati pri tem mnogo pikrih, čeprav je vršil svoje delo vestno in hitro. Odpravljali pa so se tudi prizori, ki jih iz diskretnosti nečemo opisati. Po Ljubljani pa je zavladal kmalu po 1. februarju med najemniki obup, a tudi uporni duh. So namreč slučaj, ko so hišni gospodarji odpovedali stanovanja vsem strankam brez navedbe kakakega tehtnega razloga. Sredi mesta je bilo odpovedano 20 strankam, nekeje vsem strankam od stanovanja v Kleti, tja do podstranejskega. Na Dunajski cesti je največ stanovanjskih odpovedi, pa tudi po drugih ulicah, v središču so odpovedi številne. Manj odpovedi je na periferiji mesta. Na Dunajski cesti je Gospodarska zveza odpovedala v nekdanem Bavarskem dvoru vsem strankam.

Do včeraj popoldne je bilo pri okrajnem sodišču podanih 1153 odpovedi za maj. Koliko je v resnici vseh odpovedi, še ni točno dognano, pač pa lahko z ozirom na razne okoliščine sklepamo, da obstoja za 1. maj še več odpovedi. Prvič je znano, da so bila za 1. maj t. l. glasom pravomočnih sodb že likvidirana stanovanjskega sodišča odpovedana stanovanja 350 strankam. Kakor nam zatrjujejo poznavalci razmer, pa je bilo okoli 1000 najemnikov stanovanje odpovedano privatnim potom tako, da znaša število stanovanjskih odpovedi za 1. maj okoli 2400. Naravno je, da so stanovanjski najemniki zelo vznemirjeni, toda računati je treba tudi, da bo večina najemnikov do 1. maja našla stanovanje in da najbrž ne pride do večjih konfliktov in incidentov.

Različni so motivi, ki so vodili hišne posestnike k odpovedim. Nekateri potrebujejo stanovanja za svoje rodbinske člane. Njih odpovedi so pač utemeljene. Drugi nameravajo oddati stanovanja mirnejšim in znanim strankam, oziroma prijateljem, tretji nameravajo v prtiličih in na prometnih ulicah se nahajajoča stanovanja spreminiti v lokale, četrti pa so odpovedali stanovanja iz zgoli spekulativnih ozirov. V slednjem slučaju bo pač treba primerne intervencije od strani oblasti.

Med vpokojenci, sirotami, invalidi in vdovami je nastalo veliko razburjenje, kajti oni bodo najbolj prizadeti, ker ne bodo mogli zmagovati povišanih najemnin radi svojih skromnih dohodkov. So na tudi socialno čuteči gospodarji, ki vpoštevajo njih gmotni položaj ter jim niso odpovedali.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Ljubljanska porota

UBOJ.

Ljubljana, 9. februarja.

Pred porotniki se je moral danes zagovarjati 36-letni Lovrenc Rozman, oženjen mlinarški pomočnik iz Rečice pri Bledu hudodelstva uboja. V nedeljo 4. decembra lani so sedeli v gostilni Mangart na Rečici štirje domači fantje in se mirno pogovarjali. Okoli 21. je prišel obdolženi Lovrenc z dvema tovarišema. Kar sam je prisedel k mizi, kjer so sedeli domačini in se z njimi pogovarjali. Čez kakih 20 minut so fantje plačali in odšli, a Lovrenc je še ostal v gostilni. Ko so fantje že odhajali, so se zmenili v veži, da ga bodo podrli še en liter in sicer kar v kuhinji. Komaj so v kuhinji sedli, je prišel za njimi tudi Lovrenc, kmetska Urša je spravljala svoje moža domov in obdolženec je dejal, da se mora ženo ubogati. V šali je pripomnil Tone Vovk: »Toliko, kolikor ženo ti uboga.« To je bilo obdolženec dovolj, jel je Vovka zmerjati s smrkovcem ter se jel bahati, koliko je prestal med svetovno vojno v Karpatih, nakar mu je Tone mirno odvrnil, da je že marsikdo toliko prestal, pa se nihče s tem ne baha. Pri tem besedičenju sta stala pri mizi, oba sta bila mirna, roke sta držala v žepu. Nenadoma je Lovrenc potegnil iz žepa odprt nož in urno sunil Vovka v levo stegno ter mu je na notranji strani zgoraj približno 10 cm pod popkom prizadel veliko rano v podobi trikota, segajočo globoko v muskulaturo. Prezreval mu je veliko žilo odvodnično tam, kjer od nje odcepi globoka žila v stegno. Poleg tega ga je še sunil sprejda na levim kolonom, kjer je dobil 1 in pol cm dolgo površno kožno ubodlino.

Tone Vovk je izkverval in v 5 minutah umrl. Tudi takojšnja zdravniška pomoč bi mu ne mogla rešiti življenja. Rana kaže na to, da je zasedil obdolženec z vso silo Vovku nož v stegno in ga zavrtel v krogu tako, da ima rana obliko trikota in mu je celo kožo vkisale izrezal. Senatu je predsedoval višji svetnik dr. sodišča Mladič, vodstva sta bila svetnik Avsec in okr. sodnik Verbič, dr. pravništvo je zastopal namestnik dr. pravništva dr. Fellahar, obtožena je zagovarjal odvetnik dr. Mohorič. Med publiko so skoraj sami moški. Predsednik je opozoril Rozmana, naj govori resnično, ker je to najboljše zanj.

ZAGOVOR IN PRICEVANJA.

Obtoženi Lovro Rozman se je predvsem zagovarjal s pijanostjo. Trdil je, da je čisto nor, če malo pije in da ne bo več pil.

Preds.: Nekaj časa zdaj menda res ne boste pili.

— Ne, ne bom. Do uboja bi ne prišlo, če bi bil v bližini kak pameten človek, ki bi nas vse spravil domov. Sicer pa nisem kriv. Vovk me je držal, pa sem ga parkrat malo zbudel, da bi me izpustil, ker me je prijel za vrat, nisem ga hotel poškodovati. Pripominam, da v pijanosti nisem popolnoma pri zdravi pameti. Vovk se je tudi sam rad pretepal.

— Saj ni bil nikoli kaznovan.

— Pa je bil silovit, še očeta in mater je enkrat oklofotal.

— Gorenjci se vsi radi tepo.

Priča Janez Poklukar je povedal, da je obdolženec sel v gostilni k mizi, kjer sta se z Vovkom jela prepirati in je Vovk obtožena prijel za ramo, potem je obtoženi Vovka hitro sunil parkrat z nožem.

Preds.: — Ali je Vovk kaj napravil, da bi bil imel obtoženi vzrok napasti ga z nožem.

Priča: — Prav ničesar ne.

Obtoženelec: — Ta priča drži z Vovkom.

Priča: — Zato je pa prisega, da se pove po resnici in pravici.

Priča Vinko Poklukar je povedal, da je bil pri Mangartu raniki Vovk v njih družbi. Prepričal se je z obtožencem, kdo je več prestal v Karpatih. Gledala sta se, obtoženi je imel roke v žepu, potem pa nenkrat potegnil nož in je Vovka trikrat »štihnile«. Obtoženi je bil malo pijan. Potem ga je priča pošteno sunil. Izročil jim je nož.

Na vprašanje zagovornika, če se mu ne zdi obtoženi posebno pameten, je priča odvrnil: — Neumen pa tudi ni.

Tudi priča Valentinčič je omenil, da ni bilo vzroka, da bi sunil obtoženi Vovka z nožem.

Priča Tončka Koller je navajala, da je Rozman rekel Vovku smrkavec. Ta ga je vprašal, kakšen smrkavec je on od njega in ga prijel za ramo. Potem je videla kri teči po štedilniku.

Priča Jože Zajc je povedal, da je obtoženi bolj otroška pamet; če je dobil pijabo, ni bil za nobeno delo, vse je metal od sebe, konja je v hlevu kar udaril. Če je izpil 1/2 l žganja, se mu je že poznalo. Če se je preveč opil, je kar par dni ležal. Kadar je pil, ni drugi dan ničesar vedel. Vzgojen je bil slab, mati je rada pila žganje. Če je bil trezen, je bil dober in priden. Priči je služil več let.

Predsednik je prebral izpovedbe nekaterih priči, ki so priznale, da je bil Lovrenc Rozman tedaj dobre volje, a pošteno pijan pa ni bil.

Dnevne vesti.

— **Česko - slovaško odlikovanje.** Prezident Masaryk je odlikoval z redom Belega leva III. razreda zastopnika prosvetnega ministra dr. Dragoljuba Janjčiča, z redom Belega leva IV. stopnje šefa kabineta prosvetnega ministrstva Mihajla Marčetiča in bivšega jugoslovenskega konzula v Bratislavi Grgura Berića, z redom Belega leva V. stopnje pa kopališkega zdravnika v Crikvenici dr. Ivana Sobola.

— **Odlikovani poslanci in ministri.** Povodom sprejema novega davčnega zakona v Narodni skupščini je kralj odlikoval več poslancev. Med drugimi sta bila odlikovana z redom Belega Orla IV. razreda namestnik finančnega ministra in trgovinski minister dr. Mehmed Spaho in poslanec Jugosloven. klub Vladimir Pušenjak.

— **Odlikovani šolski nadzorniki.** Kralj je podpisal ukaz o odlikovanju sledečih šolskih nadzornikov: Valentin Pulko, sr. šol. nadzornik v Gornjem gradu; Miroslav Pretner, sr. šol. nadzornik v Ljubljani, in Hinko Schell, oblastni šol. nadzornik v pokouju, v Konjicah.

— **Odlikovanje učiteljev.** V prosvetnem ministrstvu je podpisal nov ukaz o odlikovanju mnogih učiteljev in upraviteljev šol, sreskih ter oblastnih šolskih nadzornikov z redom Sv. Save V. stopnje.

— **Proslava Župančičeve 50letnice v Sarajevu.** Slovenski klub v Sarajevu priredi v soboto 11. t. m. proslavo 50letnice pesnika Otona Župančiča. Na programu je predavanje prof. F. Poljanca o Župančiču, dalje recitacije Župančičevih pesmi in petje.

— **Iz sodne službe.** Za državnega pravdnika v Ljubljani je imenovan namestnik državnega pravdnika dr. Leopold Mastnak.

— **Iz državne službe.** V višjo skupino so pomaknjeni višji davčni upravitelji pri delegaciji finančnega ministrstva v Ljubljani Josip Šiligoj, viš. davčni upravitelj v Mariboru Anton Štepec, viš. davčni upravitelj davčnega okr. oblastva v Ljubljani Jakob Drol, višji davč. uprav. v Ptuj Martin Sorman, viš. davč. uprav. v Ormožu Martin Kolj in viš. davčni upravitelj davč. urada Ljubljana - okolica Ignacij Perhanc; za višja davčna upravitelja sta imenovana davčna upravitelja Ferdo Prelog v Murski Soboti in Jožef Perne v Ljutomeru.

— **Vojvoda Stepanović težko bolan.** Zdravstveno stanje vojvode Stepanovića se je zadnje dni tako poslabšalo, da starček sploh ne zapusti postelje. Prebolel je gripo, zdaj je pa dobil silno mrzlico in temperatura neprestano narašča.

— **Vizum med Českoslovaško in Jugoslavijo bo odpravljen.** V torek se je vršila pod predsedstvom posl. dr. Uhlifa seja českoslovaške skupine za medparlamentarno unijo Českoslovaške in Jugoslavije, katere se je udeležil tudi naš poslanik Branko Lazarevič. Razpravljalo se je o poedinih točkah gospodarske resolucije, ki je bila sprejeta na nedavni konferenci v Pragi in ki bo služila za podlago prihodnje konferenice parlamentarcev obeh držav v Beogradu. Poslanik Plk je poročal o českoslovaškem uvozu v Jugoslavijo, zlasti o uvozu plzenskega piva. Senator Panek je poročal o uvozu jugoslovenskega tobaka na Českoslovaško in ugotovil, da je českoslovaška tobakna rešila doslej kupila vsako množino tobaka, ki ga je ponudila Jugoslavija. Senator Stržlj je govoril o veterinarski konvenciji. Kar se tiče odprave vizuma med obeh državama, sta poslanik Lazarevič in posl. dr. Uhlif izjavila, da bo vizum odpravljen avtomatično potem in sicer v najkrajšem času. Poslanec dr. Kralik je poročal o pripravah za novo trgovinsko pogodbo, pri kateri pojde v prvi vrsti za to, da se prepreči tuje posredovanje med tržišči obeh držav. Predsednik dr. Uhlif je prečital spomenico českoslovaške skupine, naslovljeno na predsedstvo jugoslovenske Narodne skupščine, v kateri se govori o pripravah za beograjsko konferenco. Spomenica je bila soglasno sprejeta in odposlana. Danes ob 11. dopoldne so imeli českoslovaški parlamentarci drugo sejo.

— **Spomenik českoslovaškim vojakom v Jugoslaviji.** Letos bodo postavljeni na različnih bojiščih v tujini spomeniki padlim českoslovaškim bojevnikom. Tak spomenik postavijo tudi vrh Cera v Srbiji, kamor preneso kosti padlih Čehoslovakov na srbskih bojiščih v skupno grobnico.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski oblasti.** V ljubljanski oblasti je bilo od 15. do 21. januarja 14 slučajev tifuznih bolezni, 69 škrlatinke, 21 ošpic, 16 davice, 1 šena, 1 krčevite odrevenelosti in 1 nalezljivega vretja možganov.

— **Razpisani službi.** Na deški osnovni šoli v Ptuj se razpisuje mesto učitelja v stalno namestitev. Prošnje je treba vložiti do 29. t. m. — Ljubljanski oblastni odbor razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Planino pri Sevnici. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 1. marca.

— **Razpis ustanove.** Veliki župan ljubljanske oblasti razpisuje ustanovo pokojne Gabrijele Rehnove, posestnice v Crikvenici. Obresti ustanovne glavnice za leto 1927. se podeli štirim ugodnim osebam, rojenim na Kranjskem, vsaki po 497.50 Din. Prošnje naj se vlože v enem mesecu po objavi razpisa na veliko županstvo.

— **Za mrtve proglašeni.** Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglašajo za mrtve sledeči pogrešanci: posestnik v Odrančih Stefan Smolko, posestnik sin v Mezgovcih Jožef Vilčnik, posestnik sin Franc Pogledič v Pretežu, poljedelec sin v Ropoči Janez Sadel, poljedelec sin v Ropoči Leopold Sadel, posestnik sin v Vanči vasi Karel Sinic, posestnik sin v Filovcih Martin Berden, posestnik v Borovcih Franc Obrat, posestnik v Branoslavcih Jožef Lah, posestnik sin v Črešnjevcih Franc Bračko, posestnik v Skrbiljah Matevž Goršek, posestnik v Sla-

večih Alajos Kopoša, posestnik v Stategu Ivan Matjašič, poljedelec v Ščavnici Franc Mlasko, posestnik v Dol. Lakošu Michael Zardin, posestnik v Farni vasi Anton Stervic, posestnik v Narapljah Janez Cermešek, posestnikov sin v Verževu Anton Seršen, posestnik v Cepinici Jan Fujs, posestnik v Tešanovcih Janez Jagar ter Andrej Kavaš v Odrančev. Valentin Pušnik iz Slovenije vasi. Vsi so bili začetkom vojne na bojiščih in se niso vrnili.

— **Redukcija državnih nameščenec.** Ta strah glasi kakor Damoklejev meč že več let nad glavami poštinih uslužbencev. Kakor se čuje, bosta poštini ravnatelji v kratkem pozvali v Beograd, da se določijo nameščenici, katerim imajo biti reducirani. Gospod ravnatelj ne bo mogel o redukciji ničesar slišati, ko vendar ponovno prosi za povečanje števila svojih uslužbencev. V Sloveniji je manj poštinih nameščenec, kakor sistemiziranih mest, torej je redukcija nemogoča. Pač pa se bo redukcija lahko izvršila v Srbiji. Beograjska direkcija ima 50 odstotkov preveč uslužbencev. V Beogradu je baje nastavljenih približno 200 dijakov pri pošti za dnevničarje. Neka pošta ima 2 služiteljski mesti sistemizirani, a ima 17 služiteljev. — Srbski poštini urad s 3000 enotami na mesec ima najmanj tri uradnike, to delo izvršuje v Sloveniji vedno en sam uradnik. Odvišeno osebo na Srbskem ne dela nič, a prvi dan v mesecu pride vendar po plačo. Ob volitvah pa opravijo ti psevdopostarji svoje dolžnosti v prid svojih pokroviteljev. Kam idramo?!

— **Popravek.** Včeraj priobčena pesem »Veliki ženje je bila zalomljena, kar kvari njen smisel. Zadnja dva odstavka spadata v četrto kitico za četrto vrsto, ki se glasi: »vodi Te v domove, polne žitja mrakac!«

— **Maggi - jeva zabela.** Maggi - jeva zabela za juhe je najpriljubnejše sredstvo za izboljšanje slabih juh, omak in prikuh. Z njo pridobijo jedila z majhnim dodatkom takoj najpopolnejši in najljubše okus. Vsled tega uporabljajte zabelo varčno, zraven poskusite večkrat ter tako preprečite, da bi se okus zabele ne bi čutil preizrazito.

— **MAOGI - jeva zabela** je primerna tudi za razmnoževanje juh. Razredčite v tem slučaju preje juho s krompom in dodajte polgama toliko Maggi - jeve zabele, da dosežete zaželjeni prijeten okus.

— **Maggi - jeve kocke za govejo juho.** Če razstopite Maggi-jevo kocko za govejo juho v ¼ litra vrele vode, dobite v trenutku izvrstno govejo juho, ki jo lahko uporabljate; kot okrepčevalno juho z jalcem ali brez jalcia, za vkuhanje s zdrobom, rižem, testenino, za kuhanje zelenjave, fižola, graha, za pripravljen omak, hladetin, ragujev itd.

Iz Ljubljane

— **Iz Častni večer go. Franje Tavčarjeve.** Proslava 60-letnice zaslužne voditeljice našega ženstva go. Franje Tavčarjeve se je zaključila snoči s častnim večerom v Kazini, ki je pokazal, kako je priljubljena med nami in kako velike so njene zasluge za humanitarne in kulturne polju. V področnosti impozantnega slavja se ne bomo spuščali, pač pa lahko mirno rečemo, da slovenska zemlja še ni rodila žene, ki bi imela toliko iskrenih čestitev in za katero bi utripalo toliko hvalečnih src. Jubilatka pa tudi v polni meri zasluži, da se ji je jugoslovenska javnost vsaj malo oddolžila za njene neprepeljive zasluge na vseh poljih družabnega življenja in da je tudi inozemstvo ocenilo njeno delo.

— **Seznam za 1. maj 1928 odpovedanih stanovanj.** Seznam za 1. maj 1928 odpovedanih stanovanj je z imeni hišnih gospodarjev in z navedbo stanovalskih prostorov ušabljen in zabeležen v 1. nadstropju hiše št. 2 Mesni trg (pred pisarno tajnika Periberta Svetla). Strankam je s tem da na možnost, da se za eno ali drugo odpovedanih stanovanj priborijo in s hišnimi in etniki dogovorijo glede najema. Pripominjamo, da mestna občina odpovedanih strank s 1. majem 1928 ne bo mogla spraviti pod streho in je vsaj tega potrebno, da se stranke same pobrigajo, da dobe potrebno stanovanje na ravnokar navedeni način.

— **Iz Davčna administracija v Ljubljani** je izvršila delni odpis zemljiškega davka s prebitki vsem onim barjanskim posestnikom, katerim je slana v mesecu maju 1927 poskušala poljske kulture. Izkaz o odpisu je na vpogled v mestnem gospodarskem uradu, soba št. 13, med običajnimi uradnimi urami od 10. do 25. februarja 1928. Več je razvidno iz razglašila, ki je nabit na deski ljubljanskega mestnega magistrata.

— **Iz Evidenca psov v Ljubljani.** V letu 1927. je izdal mestni magistrat ljubljanskim lastnikom psov 1176 pasjih znakov (a Din 100.—) in 84 duplikatov pasjih znakov (a Din 10.—). Plačila pasje takse je bilo v preteklem letu oproščenih 206 lastnikov psov - čuvalcev tako, da je bilo koncem leta 1927. v mestnem katastru ljubljanskem vpisanih 1466 ljubljanskih psov. Lastnike in rejnike psov v Ljubljani, kateri za leto 1928. se niso prijavili mestnemu magistratu svojih psov, opozarjamo, da to store nemudoma. Vse pse — tudi pse — čuvalce — je prijaviti ustno v magistratu sobi št. 41, Mestni trg št. 2, II. nadstropje, kjer se obenem dobe pasje znamenke za leto 1928.

— **Iz Stanovanjska borza.** Na hodniku pred rotovžem, kjer je nabita velika objavna deska, je postalo zadnje dni zelo živahno. Zbirajo se gospodinjice in moške ter obupno prebirajo naslove odpovedanih stanovanj. Bero in bero. Pri tem se čujejo ostri izrazi, ki kažejo silno razburjenje in obupanost stanovanjskih najemnikov, katerim je bilo odpovedano. Na objavi deski je bilo do

danes zjutraj objavljenih približno 300 stanovanj, ki so na razpolago. Prišel se je pravcati lov za stanovanji in vsak hiti, da si čim prej zaglasi za 1. maj novo stanovanje. Mestni magistrat bo objavil še nadaljnja odpovedana stanovanja, čim jih v seznamu prejme od okrajnega sodišča.

— **Iz Jahačna šola Kola jahačev in vozačev v Ljubljani.** Ker se je posrečilo dobiti na razpolago večje število konj in je tudi Kolo samo nabavilo v zadnjem času več prvostinskih jahalnih konj, se opozarjajo vsi zainteresirani, zlasti oni, ki so bili ponoreli zaradi pomanjkanja konj, da obdobje, ko bodo jahalni vsak delavnik od pol 4. do pol 7. ure popoldne v jahalnici ob Bleiweisovi cesti. Poučuje se strokovniško začetnike, kakor tudi boljše jahače v oddelkih in v skakanju čez prirodne zapreke, tako dame, kakor tudi gospode. Z lepim pomladanskim vremenom se bo pričelo z jahanjem v terenu - okolišč Ljubljane; ker je pa pri tem poizkustvu vedno več interesentov kakor konj na razpolago, se bodo jemali v ozir v prvi vrsti oni jahači, ki so obiskovali jahalno šolo v jahalnici. Poslušajte se torej vsi te redke prilike in gojite ta najlepši viteški šport. Cene znašajo za začetnike na lonži (pol ure) 15 Din inkluzivno učitelja jahanja, sicer pa jahalna ura za osebo 20 Din. Prihaja se sprejemajo med jahalno šolo v jahalnici. Vsem, ki se zanimajo za jahalni šport, je vstop v jahalnico med poukom tudi kot gledalcem dovoljen.

— **Iz Cortina d'Ampezzo.** Podpisana akademski društva pozivajo svoje članstvo in vse zainteresirane akademike, da se udeležijo meddruštvenega članskega sestanka, ki se bo vršil dne 10. t. m. (petek) ob 20. uri v Jadranovi čitalnici. Dnevni red: Cortina d'Ampezzo! J. n. a. d. Jadran, J. a. d. Triglav, R. s. k. Slovenski Jug.

— **Iz Streliški klub »Gricek«** je daroval v spomin njegovega podpredsednika g. Ivana Jakopiča Društvo Skrb za mladino v Ljubljani Din 200.—. Iskrena hvala!

— **Iz Sentjakobska knjižnica v Ljubljani.** Stari trg 11, je izposodila januarja 1928 na 4131 strank 15.419 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od 3. popoldne do pol 8. zvečer in izposoja slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, nemške, francoske, italijanske, angleške in esperantske knjige ter moderne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Na razpolago tiskani imeniki knjig — slovensko - srbohrvatski in nemški sta izšla kompletna in se dobijo vsak zase. Imenike naj vsak obiskovalec kupi, da si napiše številke knjig doma, da mu ni treba predolgo čakati v knjižnici. 131n

— **Iz Konkurz.** (Natečaj) bo odprt v soboto dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v Kazini ob priliki II. obrtniškega plesa za najlepšo masko in kraljico cvetlic, ki prejmeta krasno darilo. Opozarjamo zainteresirane, da ne zamude ugodne prilike. 132n

— **Iz Izgubljene in najdene stvari.** Glasom poročila policijske direkcije so razne stranke v času od 16. do 31. januarja t. l. izgubile 14 različnih predmetov. Izgubljene je bilo razmeroma malo denarja, samo 950 Din, dočim je običajno, da stranke izgubljajo v polmesečnih periodah po več tisoč Din. Ker je predpustno rajanje, je naravno, da izgube dame na plesih dragocenosti in zlatino. To je jasno tudi iz gorenega poročila, ki navaja, da je bil izgubljen zlat uhan z dvema briljantoma in vrednosti 5000 Din, dalje dragocena zlata igla in druge dragocenosti. Najdenih je bilo v istem času 25 raznih predmetov. Zanimivo je, da se je javil na policijski posten najdeni, ki je izročil oddeleku za najdene predmete bankovec za 1000 Din.

— **Iz Vreme.** Danes zjutraj je zopet pritiskal občuten mraz. Po krasni mesečni noči je ležala zjutraj nad mestom zopet gosta megla. Od 5. t. m. je nastopila polna luna in od tega dne so res lepe in jasne noči. Danes ob 7. zjutraj je kazal barometer 777, termometer 5.5 C pod ničlo, popoldne barometer 776, termometer v senci 9 C, a na soncu že 4 C nad ničlo.

— **Iz Drobni policijske kronike.** Policija je danes zjutraj prejela dve elegantni demimondki. Drugih aretacij od večeraj popoldne ni bilo. Prijavljani sta dve manjši tatvini, dalje slučaj zamenjave klobuka, 2 pasja kontumaca in 3 voznički radi prestopkov cestnopoljskega reda. Nočno življenje je kljub predpustu zelo mirno. Pravijo, da tiči vzrok v tem, ker je po polnoči uveden oblastni davek za obisk javni hlokalov.

— **Iz Male tatvine.** Delavčevi ženi Franji Orel v Spodnji Šiški je tat odnesel za 325 Din raznega moškega in ženskega perila, ki se je sušilo na dvorišču. Tatovi zadnji čas prav radi segajo po perilu. Nekemu postopaju diše klobase branjevke Marije Kovčič, ki ima svojo barako na Vilharjevi cesti, zadaj za kurilnico glavnega kolodvora. Čez noč je spravljala branjevke klobase in slanino v tako zvano slepo okno. Svedrovec je od zunaj okno odpiral ter vselej odnesel nekaj komadov, tako da ni takoj branjevke tatvine zapazila. Zadnje dneve je tat odnesel 10 velikih kranjskih klobas. Čudno je, da se tat ni dotaknil papiricane slanine.

— **Iz Zamenjan klobuk.** Čevljarskemu mojstru Mihi Peterleu na Zabejku je nekdo v gostilni pri »Sodku« zamenjal nov, 350 Din vreden klobuk. Poštenjak naj ga prinese nazaj v omenjeno gostilno, drugače pride policija ponj.

— **Kristolič - Bučar: Bluze, otroške obleke!** 3T

Iz Celja

— **c Utopljenca so našli v Savinji** v bližini kamnoloma na Polulah. Bil je to 27letni delavec Alojzij Cater iz Pečovnika. Domneva se, da se je Cater ponoči vračal vijen domov in zašel v vodo. Nesreča se je morala zgoditi v sredo ob pol 3. uri zjutraj, ker je takrat Caterju obstala žepna ura. Truplo so spravili na okoliško pokopališče.

— **c Sokolsko društvo v Celju** priredi za svoje člane v petek 10. februarja ob 20. uri v priložju trgovaške šole predavanje o spolnih boleznih s skiptičnimi slikami. Predava zdravnik g. dr. Fischer.

80 ur pribit na deski

Tudi Českoslovaška je dobila svojega fakirja. — V kratkem nastopi v Pragi in se da pribiti na desko, na kateri bo visel 80 ur.

Blizu Prage ima vilo češki fakir Jaroslav Zenkl, ki vzbuja zadnje čase s svojimi fakirskimi nastopi splošno pozornost. Zenkl je sin ugledne češke rodbine. Več let se je mudil v Turčiji in Egiptu, kjer je mnogo občeval s fakirji in dervisi. Pozneje je potoval pod imenom Joe Prazmo po Balkanu in Srednji Evropi, kjer je nastopal z velikim uspehom kot fakir. V zgodnji mladosti je bila edina njegova želja postati zdravnik. To se mu sicer ni posrečilo, toda zanimanje za zdravniško vedo mu je ostalo in tako je začel eksperimentirati s čim drugim telesom in sicer vedno pod strogo zdravniško kontrolo. Zenkl je vnet katoličan in zato se je vedno odločno protivil misli, da bi se dal pribiti na križ. Njegovi prijatelji so mu prigovarjali, naj se da pri prvem nastopu v Pragi pribiti na križ, toda Zenkl je to zahtevalo odločno odklonil, češ, da noče profanirati Kristusovega križanja. Prvi njegov nastop v Pragi je že zdaj predmet splošne pozornosti. Zenkl se bo dal pribiti na desko za roke in noge in ostane tako viseti 80 ur. To bo fakirski rekord, kajti doslej še noben fakir ni bil tako dolgo pribit na križ. Z nekim novinarjem je stavil za 10.000 Kč, da se da pribiti na desko pod strogo kontrolo zdravnikov in občinstva.

Zenkl se razlikuje od drugih fakirjev tudi s tem, da ne dela iz svoje fakirske umetnosti trgovaške tajne, marveč da sam razloži in pokaže gledalcem, kako se delajo razni krvavi čudeži. Na desko se je dal pribiti že 30-krat in sicer vedno ob asistenci zdravnikov. Profesor praške klinike dr. Znojenski je prisostvoval njegovim fakirskim produkcijam in mu izdal potrdilo, da ne gre za nobene sleparske mahinacije. Kot rečeno, nastopi Zenkl v kratkem v Pragi, kjer se bo dal javno pribiti na desko in ostane na nji viseti nepretrgoma 80 ur. Pri tem gre za fakirski rekord, kajti tako dolgo doslej še noben fakir ni vzdržal na križu. Zenkl vabi praško občinstvo, da se na lastne oči prepriča, da ne gre za sleparski trik.

Novinarjem, ki so posetili mladega fakirja, je hotel Zenkl dokazati, da je svoje telo tako stremiral, da bolečin sploh ne čuti. Dal jim je kladivo in dolg žebelj rekoč, naj mu pribijejo roko na mizo. Novinarji so seveda ta krvniški posel odklonili, na kar je poklical Zenkl svojega pomočnika, ki mu je mirno zabil žebelj v dlan. Ko je Zenkl čez nekaj časa potegni žebelj iz roke, je imel na obeh straneh roke rane, toda kri se ni pokazal. Čez dva dni o ranah ni bilo več duha ne sluha.

Hipnotizirajoča slika

Na Sedmograškem se je nedavno pripetil zagoneten okultistični slučaj, o katerem poroča neki psihijater med drugim:

K meni je prišla pacientka, ki mi je vsa razbujena potožila, da je imela prejšnji večer preden je legla spat skrajno neprijetne občutke. Nekaj jo je težilo in dušilo, obenem se jo je pa polotil spanec. Zdravnik je nato damo posetil na njenem stanovanju, kjer je opazil, da visi na nasprotni strani slike nekega italijana iz 15. stoletja. Zdelo se mu je, da je slika v zvezi z nenavadnim pojavom in napravil je zanimiv poizkus.

Pozval je damo, naj srepo zre v oči beneškega plemenitaša na sliki. Zgodilo se je nekaj nepričakovane. Dama je pričela kinkati in dremati in je končno zaspala. Zdravnik jo je skušal zdriniti, toda ves njegov trud je bil zaman. Segel je nato po močnih sredstvih, da bi jo obudil. Zaman! Dama se ni zbudila. Zavedla se je šele po 36 urah.

Zdravnik ni imel poguma, da bi poizkus še enkrat ponovil, kajti hipnotizirana oseba, ki je povzročila njegovo hipnotično stanje, torej v tem primeru — portretirani beneški plemenitaš.

Bestijalna žena

Nedavno smo poročali, da je na Semmeringu neka kmetica zaprla svojo moža v hlev, ga privezala k jaslom in ga pustila stradati. Dala mu je je toliko hrane, da revež ni umrl. Nesrečni mož, ki ga je policija našla v grozno zanemarjenem stanju, je bil tako premražen in sestradan, da se je jedva gibal in so mu komaj rešili življenje. Ksantipa je morala seveda v zapor.

O sličnem nečloveškem nasilju pa poročajo te dni iz Asslinga na Tirolskem. Seljak Josip Cotriner je pred tremi meseci nevarno zbolel. Žena pa se ni zmečila zanj, ni poslala po zdravnika in je moža pustila stradati. Zadnje tri tedne mu sploh ni dajala jesti in mož je pred dnevi umrl. Zdravniški ogled je ugotovil, da je umrl od lakote. Orožniki so bestijalno ženo zaprli.

Knez Jusupov proti Kerenskemu

Ruski emigranti izdajajo v Parizu dnevnik »Dni«, ki ga urejuje bivši ruski ministriški predsednik F. Kerenski. Nedavno je izšel v tem listu članek, ki je zelo kompromitiral morilca znanega intimnega prijatelja zadnje ruske vladarske rodbine Rasputina kneza Jusupova. V članku se govori o nemoralnem življenju kneza Jusupova, o njegovem izgonu iz Francije in o konkurzu modnega salona »Irfre«, ki ga je ustanovil bivši ruski knez.

Kmalu se je pa izkazalo, da so vse te trditve zlagane. Knez Jusupov je vložil proti Kerenskemu tožbo radi žaljenja časti. Jusupov ni samo odlični reprezentant stare ruske aristokracije in sorodnik bivše carske rodbine, marveč tudi eden največjih ruskih bogatašev. In zdaj je postal ta politik, v čigar palači je bil umorjen zloglasni Rasputin, znova predmet splošne pozornosti. V pogovoru s francoskimi novinarji je Jusupov izjavil, da iz Francije sploh ni bil izgnan in da trdka »Irfre« ni napovedala konkurza, marveč se je zadnje čase še znatno razširila. Zato hoče sodnim potom prisliliti Kerenskega, da mu da zaščitenje. Jusupov pravi, da se zelo nadeja zateka k sodišču, toda na-

pad v emigrantskem listu je bil tako prozoren, da mora nastopiti v obrambo svoje časti.

Nazadovanje porodov na Dunaju

Splošni povišni velemestni pojav je nazadovanje porodov. To so že pred leti ugotovili v Parizu, zadnja leta pa nazadujejo porodi tudi v Berlinu in na Dunaju. Te dni je imela na Dunaju zborovanje Liga za človeške pravice, ki je razpravljala o paragrafu 144, ki je bil razveljavljen v zadnjem času nekoliko spremenjen in prikrojen splošnim socialnim razmeram. Na zborovanju se je povdarjalo, da zakon sicer odgovarja ljudskim potrebam in da sodnikom nalaga, da postopajo izredno milo in obzirno, toda na drugi strani je postalo akutno vprašanje nazadovanja porodov. Kakor druga mesta, tako je tudi Dunaj doletela perioda nazadovanja porodov. Leta 1910. je bilo na Dunaju 50.000 porodov, leta 1925. je njih število padlo na 26.000, leta 1926. na 23.000 in lani celo na 20.000, dočim je istega leta umrlo 26.000 oseb. Profesor Tandler je izjavil, da žive Dunajčani v izumirajočem mestu. Zastopal je stališče, da igra pri nazadovanju porodov glavno vlogo psihološki moment in je na zborovanju zahteval, da se paragraf 144 prilagodi oziroma izenači z nemškimi, ki je za prebivalstvo ugodnejši ne da bi pri tem število porodov nazadovalo.

Tradicija nad vse

Znano je, da imajo ameriška sodišča s priseljenci, ki hočejo postati ameriški državljani, čisto hude preglednice. Američanom so namreč tuja imena ne ljuba in zato jih skušajo amerikanizirati, zlasti pa v primerih, če so težko izgovorljiva. Zato sodniki na kandidate pritiskajo. O takem prav drastičnem primeru, kjer je tradicija triumfirala nad sodnikovo premetenostjo, poročajo ameriški listi.

Pred sodnikom v Newyorku je stal neki Grk, ki bi rad postal ameriški državljan. »Vaše ime?« je vprašal sodnik temnopoltega priseljenca. »Papadimitrakopulos,« je odgovoril Grk. Sodnik je takoj uvidel, da je naletel slabo. »Ali me ne razumete?« je vprašal. »Vaše ime bi rad vedel.« — Konstantin Papadimitrakopulos,« je zopet nedolžno pripomnil Grk. Sočutno ga je pogledal sodnik. »Čemu si raje ne izberete krajšega imena, n. pr. Brown ali Smith. S tem strašnim imenom ne postanete nikoli milijonar v Ameriki.« Toda Grk je vztrajal pri svojem. »Pravijo mi sicer Papas, toda pišem se pa Papadimitrakopulos. Živim se s svojim imenom v Ameriki in doslej sem se s tem imenom vedno pošteno preživljal. Raje resigniram na vse meščanske pravice, kot da bi moral spremeniti svoje ime.« In Grk je zmagal. Sodnik je uvidel, da je njegovo prizadevanje brezuspešno in lakonično je izjavil: »Torej, dragi Papadimitrakopulos, vi ste ameriški državljan« in mu je dal tozadevno potrdilo.

Maurice Renard — Albert Jean:

Skrivnostni mrlič

Roman.

Prav za prav bi moral biti zadovoljen. Čudovita tvornica v Saint-Denisu izdeluje imenitna umetna trupla in jih redno dobavlja anatomom. Medicina in kirurgija bi že ne mogli delovati brez radioplastike, ki tako čudovito izpopolnjuje radiografijo. In tudi veri je ustrezno, da pomisliti je treba, kako drago sem plačal vse te dobrine neba... Oh, dragi gospod, doslej vam še nisem omenil prečutih noči, strahotnih misli, mučne dolžnosti in strašnih dvomov, ki mi teže dušo... Hotel sem vam samo navesti vsa dejstva groznega dogodka in nič več. Tako boste lahko nepristransko presojali moje delo, čim me posetite. Nestrno vas pričakujem in prosim, da mi storite to uslugo. Ne, danes vam nočem pisati nič drugega. Sicer pa itak dvomim, da bi mogel napisati to, kar mislim. Saj vam ne morem opisati strašnih muk, dvomov in domnev, ki me preganjajo noč in dan.

Bog daj, da bi se do vašega prihoda pomiril. Če se pa ne pomirim, bi rad, da me pomirite vi, edini moj zaupnik, s katerim lahko govorim kakor s samim seboj. Ali veste da sam s seboj ne morem več govoriti brez groze in nezaupanja?

Ah, Pridite čim prej! Tako sem osamljen. In tudi mene je groza.

Na skorajšnje svidenje!

James Burlingham.

VI.

Erik si je brisal potno čelo in stopal po debeli preprogi kakor po zamestih livadi. Bil je v Burlinghamovi palači, kjer so ga stene in mračni hodniki prijazno pozdravljali.

Ni mu bilo treba čakati. Takoj so se odprla pred njim vrata Burlinghamovega kabineta.

Sir James Burlingham mu je stopil z razprostrtimi rokami naproti.

— Ste se srečno vrnili? — je vprašal filantrop. — Ste imeli prijetno vožnjo?

— Imenitno. Vrnila sva se včeraj. Moja prva pot je bila k vam, gospod. Razen svojega očeta nisem videl še nikogar.

— To je zelo lepo od vas. Pričakoval sem vas kakor je bilo dogovorjeno. Toda kako se počuti — — — vaša nevesta?

— Se vedno je slabotna. Vožnja jo je zelo izmučila. Polagoma se popravlja.

— Srečen bi bil, če bi se mogel na lastne oči prepričati o njenem zdravju. Eh moja glava! Skoraj bi bil pozabil. Saj lahko obedujeta danes pri meni. Velja? Ostanite kar tu, moj sofer pojde pa po gospo Cirugue. Kako mislite?

— Hvala gospod. Toda vožnja je Charlotta zelo utrudila in bojim se... Potreben ji je mir. Zdaj je zelo občutljiva. Vsaka malenkost jo spravi iz ravnotežja. Vedno, kadar grem z doma, ima solzne oči. Sama sploh nerada ostane. Vedno ji moram povedati, kam grem. Če ne gre z menoj, je pa v mislih po-

vsod pri meni. In da jo vidite, kadar se vrnem, bi mislili, da sem od mrtvih vstal, tako je vesela.

— Srečni ste!

— Ne vem gospod. Kajti spomin na drugega še vedno vzbuja v nji grozo... In to mi je mučno, kakor mi je mučna žalna obleka, klobuk s črnim pajčolanom in ime, katero še vedno nosi... Včasih komaj zaprem za seboj vrata, pa že prihitim za menoj... Kar na lepem jo obide groza in za vse na svetu bi ne ostala sama. Ali res išče mene? Ne, ne! Beži samo od spominov!

Sir James ga je nenadoma prekinil, rekoč:

— Ne hodite v Saint-Denis k svoji sestri. Tja bi odpotovali sami. In če me hočete ubogati, vam svetujem, da odpotujete s Charlottom kam daleč od tod in sicer še danes ali jutri, skratka, čim prej.

Erik se je začudeno ozrl na sira Jamesa. Iz oči mu je odsevala groza.

Anglež in Erik sta se nekaj časa molče gledala. In še nikoli ni odsevalo z jasnega obličja sira Jamesa toliko nedolčnosti. Slednjič je nadaljeval:

— Če bi vedel, da bo tako, bi vas ne vabil v Pariz... Ne vprašajte me več... Hotel sem vam reči... Čutil sem potrebo govoriti z vami in vam potožiti, kakšne misli mi roje po glavi. Pričakoval sem vas nestrno, a zdaj, ko si gledava iz oči v oči, v trenutku, ko bi vam moral odkriti neko tajno, ki jo slutim... sem... Ne, to je samo fantazija... Kmalu se snidete s Claudeom in takrat se odločim... V vaših očeh bom čital odgovor na vprašanje, ki mi ta hip še ni jasno... In po tem, kar bom videl v njih, bom večno molčal ali pa spregovorim.

— Claude pride. Telefoniral mi je predvčerajšnjim in me prosil, da bi se sestala čez, da mora govoriti z menoj. Vedel sem, da se oglašite pri meni ob devetih jutraj in zato sem mu rekel, naj pride o pol desetih. Claude je vedno točen. Vsak čas mora biti tu. Svečjem vam, da si ga dobro ogledate. Sami boste lahko sodili o njem. Sam ne vem, kaj naj verjamem.

Nekaj časa sta si gledala iz oči v oči boječe se neke čudne skrivnosti. Bala sta se usodnega vprašanja in tudi svojih misli nista hotela izgovoriti.

— Gospod, — je dejal Erik z zamolklim glasom, — rotim vas: spregovorite, preden pride. Vaša razburjenost me skrbi. Zdi se mi, kakor da me hočete izročiti neoboroženega tajnemu neprijatelju.

Sir James pa je hodil po sobi sem in tja. Kar se je ustavil, prekrizal roke na hrbtni in se ozrl s plamtečimi očmi na Erika, rekoč:

— Ne, pomeniva se morda po njegovem odhodu... Prej vam ne morem povedati nič drugega nego... Glejte, gospod Alban, Pred seboj imam, mi vsi imamo pred seboj — problem, ki se širi

kakor brezno pred nami. Dve možnosti sta: vsaka nam pojasni ta problem enako zadovoljivo. Prva možnost se nanaša na človeški razum. Druga me vznemirja, groza me je, če pomislim, da tudi to ni izključeno. Zakaj? Ker spada razlaga med one, ki jih ne izgovorimo nekaznovano. Take domneve postanejo včasih šele po dolgih stoletjih nedvomne resnice. Toda spočetka se zgodi pred njimi celo tisti, ki si jih izmisli ali ki jih izgovori.

— Odkrito priznam, da me je groza izgovoriti to misel. Kolem med obema razlagama kakor da sem privezan k ogromni uri, ki sega od enega konca vsega sveta do drugega. Ali razumete, da čutim omotico in da me nekaj duši. Najraje bi kričal od groze.

— Toda, — je nadaljeval tiše in naglašal vsako besedo, — teh dvomov mora biti konec. Zanašam se na vas. To je vse, kar vam morem zdaj povedati. Sicer sem pa že itak preveč razvnel vašo radovednost.

Sedel je k svoji mizi in sklenil roke s tako silo, da so mu členki izstopili. Ozrl se je na križanega iz slonovine, ki je visel razpet na križu. Gledal ga je nepremično, kakor da hoče videti na svetu samo razpelo. Naenkrat je Erik začul njegove besede:

— Gospod, Gospod, kako si mogel to dovoliti?

Videti sira Jamesa Burlinghama, kako se obrača k svojemu gospodu, je bil prizor, ki je nekaj pomenil v življenju moža. Erik se je nehote zgrozil nad tem prizorom. Kar so se odprla vrata in na pragu se je pojavil sluga.

Ustavil se je pri vratih, rekoč:

— Gospod Claude je tu.

Erik se je zdrznil. Sir James se je hitro obvladal in odgovoril:

— Dobro, Bertrand. Prosite gospoda Claudea, naj trenutek počaka. Kadar pozovnim, lahko pride.

Cim je sluga odšel in sta ostala sama sta se znova spogledala.

Zdalo se je, da je ozračje elektrizirano.

— Ste pripravljeni? — je vprašal filantrop. — Morate obvladati živce... Claude ne sme opaziti vaše razburjenosti. Če bi pa čutili kako...

Erik ni hotel več siliti v filantropa, naj mu pove, kaj misli. Priklimal je z glavo v znak, da je pripravljen.

— Dobro, — je dejal sir James. — Torej... naj vstopi.

Pritisnil je na gumb in pognal kolo usode.

Claude je vstopil. Bil je gladko obrit, zelo suh in blede. Črna obleka je kar visela na njem. Poteze na njegovem obrazu so bile stroge, skoraj grozne. Iz zenic mu je gledala noč. Zdalo se je, da stopa kakor v sanjah in da se je poglobil v strašno skrivnost mrtvaškega sprevoda.

Sir James in Erik Alban sta ga sprejela neprisiljeno, vsak na svoj način. Vendar je pa Erik z napetim zanimanjem opazoval prišleca, kajti filantropove besede so zbudile njegovo radovednost. Da odvrne Claudeovo pozornost od njega, ga je sir James prijazno nagovoril:

— Eh! Dragi sinko! Skoraj bi vas ne spoznal. Obrili ste si brado, kakor vidim. Po modi se ravnote. Rodbinske poteze so prišle še bolj do veljave. Čudovito ste podobni... svoji materi. Kajne, gospod Alban?

— In pa, — je dejal Erik brez zadrege, — zelo si shušal, prijatelj. In vendar mi Maxence ni nič pisala o tvojem zdravju. Kaj si bolan?

— Nisem bolan. Hvala... Nisem mislil... da te srečam tu... Ne bom te vpraševal, kaj je novega. Saj mi je že Maxence vse povedala.

In obrnil se je naravnost na sira Jamesa:

— Hotel sem vas videti gospod, da se pomeniva o zadevi podružnic. Londonska zadeva gre gladko od rok. Samo v Newyorku nam delajo preglavice.

Od trenutka, ko je prestopil Claude praga Burlinghamovega kabineta, se je čulo vedno glasnejše renčanje. Naenkrat je Erik Alban opazil, kako je zlezla izpod naslanjača filantropova psica. Ušesa so ji stala pokonci, dlaka je bila naježena in oči so se ji srdito iskrale. Fly je bila do Claudeovega prihoda tako mirna, da je s sirom Jamesom niti opazila nista. Zdaj je p-

srdito renčala in se sukala okrog Claudea Ciruguea, ki se mu pa ni približala. Tako delajo vsi psi, ki se človeka boje.

— Fly, Fly, kaj je to? — je zaklical sir James in porabil ugodno priliko, da se še bolj prepriča o strašni domnevi. — Hitro nazaj pod naslanjač! Ne? Mar ne poznaš svojega starega prijatelja Claudea Ciruguea? Poberi se, mrcina neumna!

Porinil jo je skozi vrata in se opravičil Claudeu, ki se za ta prizor ni zmenil.

— No, torej, zdaj se pa pomenimo, — je dejal sir James. — Saj ni nič zapupnega, kajne? Gospod Alban naju ne bo motil, je-li?

— Nikakor ne.

Erik je sedel v ozadiju, vzel novine in jih držal pred seboj, kakor da čita. V resnici je pa napeto opazoval Claudea.

Knjige, brošure, časopise, vsakovrstne tiskovine za društva, posetnice, osmrtnice itd. izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Danes svečana premijera

večfilma

„OB ZORI“

Triumi slavnih imen

Sudermann, Murnau, O' Brien, Gaynor.

Danes samo 2 predstavi ob 4. in 9. — Predprodaja vstopnic od 10. do pol 1. in od 3. naprej.

Pri vseh predstavah svira pomnoženi orkester za to valedelo posebno naštudirane komade. — Naročite takoj vstopnice osebno ali telefonično v

Telefon 2124

Elitnem Kinu Matica

Preseljitveno naznanilo. - Komercijalna banka a. d.

PODRUŽNICA LJUBLJANA. Afilacija banke Ceko-Slovaški Legiji v Pragi. se je preselila v novo urejene prostore na Mestnem trgu št 5

Najboljši premog

CEBIN, LJUBLJANA. Wolfova ulica 1/II. 139

Najlepša drva

CEBIN, LJUBLJANA. Wolfova ulica 1/II. 120

Zahvala.

Za vsestransko blagodejne dokaze toplega sočustvovanja o priliki smrti naše nadvse ljubljene žene, matere, babice in prababice, gospe

Marijane Medic roj. Klemen

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena čč. duhovščini cerkve sv. Jožefa in župnije sv. Petra ter gg. zdravnikom za naklonjenost v boleznih in za častno spremstvo pri pogrebu pokojnice. Enako se zahvaljujemo zastopnikom raznih oblasti, društev in organizacij, trgovskim tovarišem, kakor uslužbenstvu tovarne Medic - Zankl in Združenih Uljara za častno udeležbo pri pogrebu, gg. pevcem za v srce segajoče žalostinke, darovalcem krasnih vencev in cvetja in končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so nepozabno nam pokojnico spremili na njeni poslednji poti.

Vsem in vsakemu naša ponovna, najtoplejša zahvala.

V Ljubljani, dne 9. februarja 1928.

Žalujoči ostali:

232

Lokal za rafiko

in stanovanje z dvema sobama iščem v Rožni dolini. Vselitev 1. marca. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Suho stanovanje/236».

Ekonom

z večletno prakso, zmožen slovenskega in nemškega jezika ter več vseh pisarniških del — išče službo v Ljubljani. — Ponudbe pod «Ekonom/235» na upravo «Slov. Naroda».

Mlinar

pošten in priden — se takoj sprejme na večje poselstvo na Štajerskem. — Ponudbe pod «Mlinar/234» na upravo «Slov. Naroda».

Več stavbenih parcel

od 580 do 600 m² v Stožicah pri Urbanču ob Dunajski cesti — naprodaj. — Informacije: Poljanska cesta 71 (Saksida). 239

Trgovski pomočnik

vojašine prost, star 25 let, izurjen v mešani stroki — išče službo v večji trgovini na deželi kot poslovođa. — Ponudbe pod «Sigurna moč/215» na upravo «Slov. Naroda».

Opremljeno sobo

s 1. marcem — išče uradnika. Gre tudi kot sostanovalka; po možnosti s hrano. — Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod «Centrum mesta/229».

Bolni na pljučih!

Tisoče že ozdravljenih! Zahtevajte takoj knjigo o moji novi Umetnosti prehranjevanja, ki je že marsikoga rešila smrti. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, telesna teža se poveča ter po vseobčnem poopnjenju skrajša bolezen.

Resni močje zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej pričnete z mojim načinom prehranjevanja, tem boljše.

Popolnoma zastoj dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker bo moj založnik v celem razposlal samo

10.000 izvodov zastoj zato pišite takoj, da boste tudi Vi sprejeti v krog onih srečnih, ki bodo dobili to znamenito knjigo. Pišite na naslov:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstr. 24, Abt. 861.